

IV

(Πληροφορίες)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Σύνοψη των αποτελεσμάτων του ετήσιου ελέγχου του ΕΕΣ επί των ευρωπαϊκών κοινών επιχειρήσεων στον
τομέα της έρευνας για το οικονομικό έτος 2016

(2017/C 426/01)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σημεία	Σελίδα
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1-6	2
Γενικές πληροφορίες	1-2	2
Κοινές Επιχειρήσεις στον τομέα της έρευνας — συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της ΕΕ με τη βιομηχανία και τα κράτη μέλη	3-4	2
Οι προϋπολογισμοί των Κοινών Επιχειρήσεων στον τομέα της έρευνας	5-6	2
ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	7-10	3
Οι παρούσες ρυθμίσεις ελέγχου είναι μεν λειτουργικές όχι όμως αποτελεσματικές	7-10	3
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	11-34	3
Ελεγκτικές γνώμες χωρίς επιφύλαξη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών για όλες τις Κοινές Επιχειρήσεις	11	3
Ελεγκτικές γνώμες χωρίς επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί για επτά από τις οκτώ Κοινές Επιχειρήσεις	12-13	3
Εφιστούμε την προσοχή στους κινδύνους που σχετίζονται με την εισφορά της ΕΕ στις δαπάνες του έργου ITER	14-19	3
Οι παρατηρήσεις μας στις ετήσιες ειδικές εκθέσεις	20-33	4
Δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση	21	4
Κατά τη φάση κλεισίματος του 7ου ΠΠ διαπιστώθηκε ότι εκκρεμούσε η καταβολή διαφόρων εισφορών από εταίρους από τη βιομηχανία και την έρευνα	22-24	4
Κατά την εναρκτήρια φάση του προγράμματος «Ορίζων 2020» κατεγράφησαν υψηλά ποσοστά εισφορών σε πρόσθετες δραστηριότητες από εταίρους από τη βιομηχανία	25-26	4
Οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου ήταν γενικά αποτελεσματικές και συγκράτησαν τα ποσοστά σφάλματος κάτω του 2 %	27-33	5
Παρακολούθηση των σχολίων προηγούμενων ετών	34	5
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	35-38	5
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ		7

ΕΙΣΑΓΩΓΗ**Γενικές πληροφορίες**

1. Διενεργήσαμε ελέγχους και εκδώσαμε γνώμες σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016, καθώς και σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, για οκτώ ευρωπαϊκές κοινές επιχειρήσεις στον τομέα της έρευνας:

- F4E (ITER) — Ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη
- BBI — Βιομηχανίες Βιοπροϊόντων
- Clean Sky — Καθαρές τεχνολογίες στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών
- IMI — Πρωτοβουλία για τα καινοτόμα φάρμακα
- FCH — Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο
- SESAR — Ερευνητικό έργο διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στον ενιαίο ευρωπαϊκό ουρανό
- ECSEL — Ηλεκτρονικά συστατικά στοιχεία και συστήματα
- S2R — Shift2Rail, Καινοτόμες λύσεις σιδηροδρομικών προϊόντων.

2. Η παρούσα συνοπτική έκθεση παρέχει επισκόπηση των αποτελεσμάτων ελέγχου (γνώμες και σχόλια) που δημοσιεύθηκαν στις ειδικές ετήσιες εκδόσεις μας για τις κοινές επιχειρήσεις για το οικονομικό έτος 2016. Η παρούσα σύνοψη δεν συνιστά έκθεση ελέγχου ή ελεγκτική γνώμη.

Κοινές επιχειρήσεις στον τομέα της έρευνας — συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της ΕΕ με τη βιομηχανία και τα κράτη μέλη

3. Οι κοινές επιχειρήσεις είναι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση συγκεκριμένων πτυχών της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την έρευνα. Εκτός της ΕΕ, η οποία εκπροσωπείται από την Επιτροπή, μέλη των κοινών επιχειρήσεων μπορούν να είναι διάφοροι εταίροι από βιομηχανικούς και ερευνητικούς ομίλους από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Οι περισσότερες κοινές επιχειρήσεις βασίζονται στο διμερές μοντέλο, με συμμετοχή της Επιτροπής και εταίρων από τη βιομηχανία/έρευνα, ή στο τριμερές μοντέλο, με την επιπλέον συμμετοχή των κρατών μελών (κοινή επιχείρηση ECSEL).

4. Τα μέλη συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των κοινών επιχειρήσεων. Η χρηματοδότηση της ΕΕ παρέχεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για την έρευνα, μέσω του έβδομου προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα (7ο ΠΠ) και του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»⁽¹⁾. Οι εταίροι από τη βιομηχανία και την έρευνα εισφέρουν σε χρήμα και σε είδος. Στην περίπτωση τεσσάρων κοινών επιχειρήσεων (Clean Sky, FCH, BBI και S2R), οι εταίροι του ιδιωτικού τομέα πραγματοποιούν επίσης μια ελάχιστη εισφορά σε είδος για «πρόσθετες δραστηριότητες», οι οποίες δεν εμπίπτουν μεν στο πρόγραμμα εργασίας των κοινών επιχειρήσεων, αλλά ανταποκρίνονται στους στόχους τους.

Οι προϋπολογισμοί των κοινών επιχειρήσεων στον τομέα της έρευνας

5. Ο συνολικός προϋπολογισμός των κοινών επιχειρήσεων το 2016 ήταν 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 1,4 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2015) ή 1,3 % (έναντι 1 % το 2015) προερχόμενα από τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Σε ανάλογο ύψος αναμενόταν να ανέλθουν οι συνολικές εισφορές σε είδος και σε χρήμα από τους εταίρους από τη βιομηχανία και την έρευνα. Οι κοινές επιχειρήσεις απασχολούσαν 633 υπαλλήλους στο τέλος του 2016 (έναντι 562 το 2015).

6. Στο παράρτημα παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες, τον προϋπολογισμό και τον αριθμό των υπαλλήλων των κοινών επιχειρήσεων.

⁽¹⁾ Η κοινή επιχείρηση SESAR και η κοινή επιχείρηση S2R έλαβαν επίσης χρηματοδότηση από το πρόγραμμα των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών (ΔΕΔ-Μ).

ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ***Οι παρούσες ρυθμίσεις ελέγχου είναι μεν λειτουργικές, όχι όμως αποτελεσματικές***

7. Σύμφωνα με το άρθρο 208, παράγραφος 4, και το άρθρο 209, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ, ο έλεγχος της αξιοπιστίας των λογαριασμών όλων των κοινών επιχειρήσεων ανατίθεται σε ανεξάρτητες, εξωτερικές ελεγκτικές εταιρείες. Η αξιοπιστία των ετήσιων λογαριασμών των κοινών επιχειρήσεων F4E και SESAR επαληθεύεται από ανεξάρτητες εξωτερικές ελεγκτικές εταιρείες από το 2014. Για τις υπόλοιπες κοινές επιχειρήσεις (Clean Sky, BBI, FCH, IMI, ECSEL, S2R), ο έλεγχος της αξιοπιστίας των ετήσιων λογαριασμών διενεργήθηκε για πρώτη φορά από εξωτερικές ελεγκτικές εταιρείες το 2016.

8. Σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα, πραγματοποιήσαμε επισκόπηση των εργασιών των ελεγκτικών εταιρειών και αποκομίσαμε επαρκή βεβαιότητα ότι αυτές μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για τη θεμελίωση των ελεγκτικών γνωμών μας σχετικά με την αξιοπιστία των ετήσιων λογαριασμών των κοινών επιχειρήσεων για το οικονομικό έτος 2016.

9. Όπως και τα προηγούμενα έτη, διατηρούμε την αποκλειστική ευθύνη για τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί αυτοί. Η προσέγγιση ελέγχου που εφαρμόσαμε περιλάμβανε ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης αντιπροσωπευτικών δειγμάτων πράξεων που αφορούσαν πληρωμές και έσοδα, αναλυτικές ελεγκτικές διαδικασίες και αξιολόγηση των βασικών δικλίδων ελέγχου που περιλαμβάνουν τα συστήματα εποπτείας και εσωτερικού ελέγχου κάθε κοινής επιχείρησης. Εξετάσαμε επίσης την ποιότητα των κατασταλτικών ελέγχων που ανέλαβαν να διενεργήσουν επί συμβάσει οι ανεξάρτητες εξωτερικές ελεγκτικές εταιρείες στις δαπάνες που δήλωναν οι δικαιούχοι επιχορηγήσεων του 7ου ΠΠ. Αποκομίσαμε επαρκή βεβαιότητα ώστε να θεωρήσουμε ότι οι εργασίες των ελεγκτικών εταιρειών μας παρείχαν συμπληρωματική βάση για τη θεμελίωση των ελεγκτικών γνωμών μας σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών.

10. Ωστόσο, από τον έλεγχο για το έτος 2016 προκύπτει ότι η ανάθεση σε τρίτους του μέρους του ελέγχου που αφορά την αξιοπιστία των λογαριασμών αύξησε σημαντικά τη διοικητική επιβάρυνση και προκάλεσε αλληλοεπικαλύψεις των ελεγκτικών εργασιών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ***Ελεγκτικές γνώμες χωρίς επιφύλαξη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών για όλες τις κοινές επιχειρήσεις***

11. Οι οριστικοί λογαριασμοί των συνολικά οκτώ κοινών επιχειρήσεων παρέχουν ακριβοδικαιη εικόνα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, της οικονομικής κατάστασής τους την 31η Δεκεμβρίου 2016, των αποτελεσμάτων των πράξεών τους και των ταμειακών ροών τους για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις των εφαρμοστέων δημοσιονομικών κανόνων και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής.

Ελεγκτικές γνώμες χωρίς επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί για επτά από τις οκτώ κοινές επιχειρήσεις

12. Οι πράξεις στις οποίες βασίζονται οι ετήσιοι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 ήταν, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές για επτά κοινές επιχειρήσεις (F4E, BBI, Clean Sky, IMI, FCH, SESAR και S2R).

13. Όπως και το 2015, διατυπώσαμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της κοινής επιχείρησης ECSEL. Οι ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της κοινής επιχείρησης ECSEL θα διέπουν τους κατασταλτικούς ελέγχους σε δικαιούχους επιχορηγήσεων του 7ου ΠΠ δεν επιτρέπουν τον υπολογισμό αξιόπιστου σταθμισμένου ποσοστού σφάλματος ή ποσοστού εναπομένου σφάλματος για τις πληρωμές της στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ. Ως εκ τούτου, δεν κατέστη δυνατό να αξιολογήσουμε κατά πόσον οι κατασταλτικοί έλεγχοι παρέχουν επαρκή διασφάλιση ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των ενδιάμεσων και τελικών πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο έργων του 7ου ΠΠ που βρίσκονταν υπό τη διαχείριση της κοινής επιχείρησης. Το ζήτημα αυτό συνδέεται με το σύστημα ελέγχου που κληρονόμησε η κοινή επιχείρηση ECSEL από τις προηγούμενες κοινές επιχειρήσεις των οποίων αποτελεί συνέχεια (κοινές επιχειρήσεις ENIAC και ARTEMIS) και δεν έχει πλέον καμία συνάφεια για την υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

Εφιστούμε την προσοχή στους κινδύνους που σχετίζονται με την εισφορά της ΕΕ στις δαπάνες του έργου ITER

14. Οι ελεγκτικές γνώμες μας επί των ετήσιων λογαριασμών της κοινής επιχείρησης F4E συνοδεύονται από την επισήμανση ειδικού θέματος⁽²⁾ σχετικά με την εισφορά της ΕΕ στις δαπάνες του έργου ITER.

⁽²⁾ Σκοπός της ενότητας επισήμανσης ειδικού θέματος είναι να επιστήσει την προσοχή σε ζήτημα για το οποίο οι λογαριασμοί δεν περιέχουν μεν ουσιώδεις ανακρίβειες, αλλά το οποίο είναι τόσο σημαντικό ώστε κρίνεται θεμελιώδες για την κατανόηση των λογαριασμών από τους χρήστες.

15. Τον Νοέμβριο του 2016, το συμβούλιο του ITER ενέκρινε νέο χρονοδιάγραμμα και εκτίμηση κόστους για το έργο ITER, ορίζοντας μέχρι τον Δεκέμβριο του 2025 την προθεσμία για την επίτευξη του πρώτου στρατηγικού οροσήμου του κατασκευαστικού σταδίου του έργου («Πρώτο πλάσμα») και τον Δεκέμβριο του 2035 ως εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης του κατασκευαστικού σταδίου συνολικά, ήτοι με καθυστέρηση 15 ετών σε σύγκριση με τον αρχικό σχεδιασμό.

16. Βάσει της νέας βάσης αναφοράς του έργου, η κοινή επιχείρηση F4E επανυπολόγισε το σχετικό κόστος κατά την ολοκλήρωση του σταδίου κατασκευής του έργου ITER. Τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν στο διοικητικό συμβούλιο της κοινής επιχείρησης τον Δεκέμβριο του 2016 και προμήνυσαν την ανάγκη περαιτέρω χρηματοδότησης του σταδίου κατασκευής από την ΕΕ, μετά το 2020, με ποσό ύψους περίπου 5,4 δισεκατομμυρίων ευρώ (82 % αύξηση σε σχέση με το προηγουμένως εγκριθέν ποσό ύψους 6,6 δισεκατομμυρίων ευρώ).

17. Επιπλέον, πρέπει επίσης να συνεισφέρει στην επιχειρησιακή φάση του ITER μετά το 2035, καθώς και στην ακόλουθη φάση της απενεργοποίησης και του παροπλισμού. Οι εισφορές αυτές δεν έχουν ακόμη υπολογιστεί.

18. Τον Ιούνιο του 2017, η Επιτροπή ενέκρινε ανακοίνωση για τη συνεισφορά της ΕΕ στο έργο ITER, επιδιώκοντας τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εντολή από το Συμβούλιο της ΕΕ προς την Επιτροπή να εγκρίνει τη νέα γραμμή βάσης. Η Επιτροπή συνέστησε ότι θα ήταν σκόπιμο να προβλεφθεί ένα περιθώριο για απρόβλεπτες ανάγκες της τάξης των 24 μηνών από άποψη χρονοδιαγράμματος και της τάξης του 10-20 % από άποψη προϋπολογισμού. Το ποσό των 6,6 δισεκατομμυρίων ευρώ που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της ΕΕ το 2010 λογίζεται πλέον ως το ανώτατο όριο των δαπανών που μπορεί να πραγματοποιήσει η κοινή επιχείρηση έως το 2020.

19. Θεωρήσαμε ότι, ενώ έχουν ληφθεί θετικά μέτρα για τη βελτίωση της διαχείρισης και του ελέγχου του σταδίου κατασκευής του έργου ITER, εξακολουθεί να είναι υπαρκτός ο κίνδυνος περαιτέρω αύξησης του κόστους και των καθυστερήσεων στην υλοποίηση του έργου.

Οι παρατηρήσεις μας στις ετήσιες ειδικές εκθέσεις

20. Χωρίς να θέτουμε υπό αμφισβήτηση τις γνώμες μας, διατυπώσαμε διάφορα σχόλια στις ειδικές ετήσιες εκθέσεις μας για τις κοινές επιχειρήσεις προκειμένου να υπογραμμίσουμε σημαντικά ζητήματα και να επισημάσουμε τομείς που επιδέχονται βελτίωση.

Δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση

21. Σε τέσσερις περιπτώσεις (Clean Sky, IMI, FCH, SESAR), το ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων πληρωμών για το 2016 ήταν αισθητά χαμηλότερο του αναμενόμενου, εξαιτίας καθυστερήσεων κατά τη σύναψη συμφωνιών επιχορήγησης (Clean Sky, IMI), εξαιτίας του γεγονότος ότι οι συμφωνίες επιχορήγησης που υπεγράφησαν κατόπιν αξιολόγησης των προσφορών στο πλαίσιο προσκλήσεων υποβολής προτάσεων ήταν λιγότερες από όσες αναμενόταν (FCH) ή εξαιτίας καθυστερήσεων των δικαιούχων στην υλοποίηση των έργων ή/και την υποβολή των δηλώσεων δαπανών (SESAR). Όσον αφορά τον IMI, το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού συνδέθηκε επίσης με τη σημαντική μείωση των δαπανών στο πλαίσιο του προγράμματος επειγουσας δράσης EBOLA+ αφότου υποχώρησε η επιδημία.

Κατά τη φάση κλεισίματος του 7ου ΠΠ διαπιστώθηκε ότι εκκρεμούσε η καταβολή διαφόρων εισφορών από εταιρείες από τη βιομηχανία και την έρευνα

22. Καταρτίσαμε εκθέσεις για την πολυετή εκτέλεση του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ, του ΔΕΑ-Μ και του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» από τις κοινές επιχειρήσεις.

23. Όσον αφορά το 7ο ΠΠ, στο τέλος του 2016 οι συνολικές εισφορές (σε είδος και σε χρήμα) από τους εταιρείες της βιομηχανίας και της έρευνας αναμενόταν να ανέλθουν σε ποσό ανάλογο με εκείνο των εισφορών της ΕΕ σε χρήμα. Ωστόσο, οι εισφορές των εταιρειών από τον ιδιωτικό τομέα σε όλες τις κοινές επιχειρήσεις υπολείπονταν κατ' ελάχιστο των αντίστοιχων της ΕΕ. Για την κοινή επιχείρηση IMI, μάλιστα, οι εκκρεμείς εισφορές από τη βιομηχανία ανήλθαν σε περίπου 220 εκατομμύρια ευρώ (ποσό που αντιστοιχούσε στο 30 % της εισφοράς της ΕΕ σε χρήμα).

24. Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» βρισκόταν ακόμη στο προκαταρκτικό στάδιο το 2016 και η εισφορά της ΕΕ σε μετρητά χρησιμοποιήθηκε για την προχρηματοδότηση της πρώτης σειράς συμφωνιών επιχορήγησης με τους εταιρείες από τη βιομηχανία και με άλλους δικαιούχους. Έτσι εξηγείται το σχετικά χαμηλό επίπεδο των εισφορών σε είδος που δήλωσαν οι εταιρείες από τη βιομηχανία στο τέλος του 2016.

Κατά την εναρκτήρια φάση του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» κατεγράφησαν υψηλά ποσοστά εισφορών σε πρόσθετες δραστηριότητες από εταιρείες από τη βιομηχανία

25. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εταιρείες από τη βιομηχανία και την έρευνα δύνανται να δηλώσουν επίσης εισφορές σε είδος για πρόσθετες δραστηριότητες οι οποίες δεν εντάσσονται στα προγράμματα εργασίας των κοινών επιχειρήσεων (Clean Sky, BBI, S2R, FCH). Ήδη στο τέλος του 2016, οι εταιρείες είχαν δηλώσει σημαντικό μέρος των ελάχιστων εισφορών που ορίζονται στους

ιδρυτικούς κανονισμούς των κοινών επιχειρήσεων όσον αφορά τη συνολική περίοδο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» (BBI: 17 %, Clean Sky: 36 %, S2R: 43 %, FCH: 66 %). Οι κοινές επιχειρήσεις δεν οφείλουν να δημοσιοποιούν στους ετήσιους λογαριασμούς τους τις εισφορές τους σε είδος για πρόσθετες δραστηριότητες και εμείς δεν έχουμε την εντολή να ελέγχουμε τα δηλωθέντα ποσά.

26. Λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με την πολυετή εκτέλεση του προϋπολογισμού περιέχονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων των κοινών επιχειρήσεων.

Οι εσωτερικές δικλίδες ελέγχου ήταν γενικά αποτελεσματικές και συγκράτησαν τα ποσοστά σφάλματος κάτω του 2 %

27. Οι κοινές επιχειρήσεις εφαρμόζουν διαδικασίες προληπτικών ελέγχων, οι οποίες βασίζονται σε εξέταση εγγράφων σε σχέση με επιχειρησιακές και χρηματοοικονομικές πτυχές, και συμβάλλονται με ανεξάρτητες εξωτερικές ελεγκτικές εταιρείες, προκειμένου αυτές να διενεργήσουν κατασταλτικούς ελέγχους σε επίπεδο δικαιούχων. Οι εν λόγω έλεγχοι αποτελούν τα βασικά εργαλεία για την αξιολόγηση της νομιμότητας και κανονικότητας των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι πράξεις πληρωμών, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών σε χρήμα και σε είδος των μελών από τη βιομηχανία και την έρευνα.

28. Βάσει των αποτελεσμάτων του κατασταλτικού ελέγχου των πληρωμών των επιχορηγήσεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ στα τέλη του 2016, όλες οι κοινές επιχειρήσεις (πλην της ECSEL) υπολόγισαν και ανέφεραν ποσοστά εναπομένοντος σφάλματος χαμηλότερα του 2 %. Το αυτό επιβεβαιώσαμε με την επισκόπηση στην οποία υποβάλαμε τις εργασίες των εξωτερικών ελεγκτικών εταιρειών.

29. Όσον αφορά τις πληρωμές των επιχορηγήσεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», μέχρι το τέλος του 2016 δεν είχε ολοκληρωθεί κανένας κατασταλτικός έλεγχος. Ως εκ τούτου, η γνώμη μας για τη νομιμότητα και κανονικότητα των πληρωμών του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» βασίστηκε αποκλειστικά στα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών επαλήθευσης και της ανάλυσης των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των κοινών επιχειρήσεων. Σε ό,τι αφορά όλες τις κοινές επιχειρήσεις, το ποσοστό σφάλματος δεν υπερέβαινε το όριο σημαντικότητας του 2 % του οριστικού προϋπολογισμού.

30. Στο τέλος του 2016, δύο κοινές επιχειρήσεις (Clean Sky και IMI) είχαν ολοκληρώσει μόνον εν μέρει την ενοποίηση των συστημάτων ελέγχου τους για το «Ορίζοντας 2020» με τα κοινά εργαλεία που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για τη διαχείριση και την παρακολούθηση του προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

31. Το 2016, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», δύο κοινές επιχειρήσεις (SESAR και S2R) επιχορήγησαν κοινοπραξίες που είχαν αναλάβει την εκτέλεση έργων, παρά το γεγονός ότι από τους ελέγχους της οικονομικής βιωσιμότητας των δικαιούχων που διενήργησε ο Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας προέκυψε ότι τα αρμόδια για τον συντονισμό των κοινοπραξιών μέλη του κλάδου δεν διέθεταν την αναγκαία οικονομική επιφάνεια.

32. Το σύστημα που εφάρμοσε η κοινή επιχείρηση Clean Sky για την παρακολούθηση και την εκκαθάριση των πληρωμών προχρηματοδότησης του «Ορίζοντας 2020» οδήγησε στη συσσώρευση εκκρεμούς προχρηματοδότησης ύψους περίπου 176 εκατομμυρίων ευρώ, αυξάνοντας το άνοιγμα της κοινής επιχείρησης σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο.

33. Σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες που διοργάνωναν για τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, δύο κοινές επιχειρήσεις (SESAR και S2R) ορίζουν ανώτατο όριο προϋπολογισμού για κάθε σύμβαση. Ωστόσο, ο υπολογισμός των ανώτατων αυτών ορίων δεν βασίζεται σε συστηματική διαδικασία εκτίμησης του κόστους, ούτε σε σύστημα αναφοράς εύλογων τιμών αγοράς. Δεδομένου ότι στην πράξη απεδείχθη ότι οι περισσότερες προφορές προσέγγιζαν το μέγιστο όριο του προϋπολογισμού, πρόκειται για μια πρακτική που δεν εγγυάται την αποτελεσματικότητα των πολυετών συμβάσεων παροχής υπηρεσιών από άποψη κόστους.

Παρακολούθηση των σχολίων προηγούμενων ετών

34. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι κοινές επιχειρήσεις έλαβαν διορθωτικά μέτρα δίνοντας συνέχεια στην παρακολούθηση των σχολίων προηγούμενων ετών που διατυπώθηκαν σε ειδικές ετήσιες εκθέσεις προηγούμενων ετών. Λεπτομέρειες παρέχονται στα παραρτήματα των εκθέσεών μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

35. Εκδώσαμε γνώμες χωρίς επιφύλαξη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών για όλες τις κοινές επιχειρήσεις για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016.

36. Εκδώσαμε γνώμες χωρίς επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 για επτά από τις οκτώ κοινές επιχειρήσεις. Διατυπώσαμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της κοινής επιχείρησης ECSEL, καθώς δεν μπορούσαμε να αποκομίσουμε εύλογη βεβαιότητα σχετικά με την αξιοπιστία των εσωτερικών ελέγχων που εφαρμόζει επί των πληρωμών επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του 7ου ΠΠ.

37. Διατυπώσαμε σχόλια σχετικά με ζητήματα που άπτονται της εκτέλεσης και της διαχείρισης του προϋπολογισμού, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, τα οποία εντούτοις δεν επηρέασαν τη γνώμη μας.

38. Σε σχέση με την κοινή επιχείρηση F4E, σημειώνουμε ότι, ενώ έχουν ληφθεί θετικά μέτρα για τη βελτίωση της διαχείρισης και του ελέγχου του σταδίου κατασκευής του έργου ITER, παραμένει υπαρκτός ο κίνδυνος περαιτέρω αύξησης του κόστους και των καθυστερήσεων στην υλοποίηση του έργου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Δραστηριότητες, προϋπολογισμός και προσωπικό των κοινών επιχειρήσεων

ΚΟΙΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	Αριθμός ΓΔ	Τομέας πολιτικής	Τομέας δραστηριότητας	Οριστικός προϋπολογισμός (σε εκατ. ευρώ)		Αριθμός υπαλλήλων	
				2015	2016	Στις 31.12.2015	Στις 31.12.2016
BBI	ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας	Έρευνα	Βιοπροϊόντα και βιοκαύσιμα	21,1	66	13	20
CLEAN SKY	ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας	Έρευνα	Αεροναυτικές τεχνολογίες	245,9	287,8	36	41
ECSEL	ΓΔ Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών	Έρευνα	Ηλεκτρονικά συστατικά στοιχεία και συστήματα	161,5	244,1	28	29
F4E — ΣΥΝΤΗΘΗ ΠΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΓΔ Ενέργειας	Έρευνα	Πυρηνική σύντηξη	586	720	383	415
FCH — ΚΥΨΕΛΕΣ ΚΑΥΣΙΜΟΥ ΚΑΙ ΥΔΡΟΓΟΝΟ	ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας	Έρευνα	Τεχνολογίες κυψελών καυσίμου και υδρογόνου	95,1	98,3	26	26
IMI — ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΑ ΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΦΑΡΜΑΚΑ	ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας	Έρευνα	Ανάπτυξη και πρόσβαση σε καινοτόμα φάρμακα	195,4	209,3	35	41
SESAR	ΓΔ Κινητικότητας και Μεταφορών	Έρευνα	Διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας (ΑΤΜ)	136,9	157,1	41	44
S2R — SHIFT2RAIL	ΓΔ Κινητικότητας και Μεταφορών	Έρευνα	Σιδηροδρομικός τομέας	—	51,4	—	17
			Σύνολο	1 441,9	1 834	562	633